HOTĂRÂREA TRIBUNALULUI (Camera a doua extinsă)

5 februarie 2025*

„Drept instituțional – Neexecutare parțială a unei ordonanțe a Curții prin care se pronunță o somație cu titlu provizoriu în cadrul unei acțiuni în constatarea neîndeplinirii obligațiilor de către un stat membru – Penalitate cu titlu cominatoriu – Recuperarea creanțelor prin compensare – Articolul 101 alineatul (1) și articolul 102 din Regulamentul (UE, Euratom) 2018/1046 – Competența Tribunalului”

În cauzele T-830/22 și T-156/23,

Republica Polonă, reprezentată de B. Majczyna și S. Żyrek, în calitate de agenți,

reclamantă,

împotriva

Comisiei Europene, reprezentată de O. Verheecke, J. Estrada de Solà și K. Herrmann, în calitate de agenți,

pârâtă,

TRIBUNALUL (Camera a doua extinsă),

compus din doamna A. Marcoulli, președintă, domnul J. Schwarcz, doamna V. Tomljenović, domnul W. Valasidis (raportor) și doamna L. Spangsberg Grønfeldt, judecători,

grefier: doamna M. Zwozdziak-Carbonne, administratoare,

având în vedere faza scrisă a procedurii, în special, în cauza T-156/23:

– excepția de necompetență invocată de Comisie prin înscrisul depus la grefa Tribunalului la 8 iunie 2023;

– observațiile Republicii Polone cu privire la excepția de necompetență depuse la grefa Tribunalului la 24 iulie 2023;

– Ordonanța din 25 octombrie 2023 de unire a excepției de necompetență cu fondul,

în urma ședinței din 3 iulie 2024,

* Limba de procedură: polona.

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Prin acțiunile întemeiate pe articolul 263 TFUE, Republica Polonă solicită anularea deciziilor Comisiei Europene din 12 octombrie și din 23 noiembrie 2022, în cauza T-830/22, și din 13 ianuarie 2023, în cauza T-156/23, de recuperare prin compensare a sumelor datorate de aceasta cu titlu de penalitate cu titlu cominatoriu zilnică, dispusă de vicepreședintele Curții prin Ordonanța din 27 octombrie 2021, Comisia/Polonia (C-204/21 R, EU:C:2021:878), pentru perioadele cuprinse între, pe de o parte, 15 iulie și 29 august 2022 și, pe de altă parte, 30 august și 28 octombrie 2022 (denumite în continuare, împreună, „deciziile atacate”).

Istoricul cauzei

2 Considerând că, prin adoptarea ustawa o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw (Legea de modificare a Legii privind organizarea instanțelor de drept comun, a Legii privind Curtea supremă și a altor legi) din 20 decembrie 2019 (Dz. U. din 2020, poziția 190), Republica Polonă nu și-a îndeplinit obligațiile care îi reveneau în temeiul dreptului Uniunii Europene, Comisia a introdus la 1 aprilie 2021 o acțiune în constatarea neîndeplinirii obligațiilor în fața Curții, în temeiul articolului 258 al doilea paragraf TFUE, care a fost înregistrată cu numărul C-204/21.

3 În paralel, Comisia a formulat o cerere de măsuri provizorii în temeiul articolului 279 TFUE.

4 Prin Ordonanța din 14 iulie 2021, Comisia/Polonia (C-204/21 R, EU:C:2021:593), vicepreședinta Curții a admis această cerere, obligând Republica Polonă ca, până la pronunțarea hotărârii prin care urma să se finalizeze judecata în cauza C-204/21, să suspende atât aplicarea anumitor dispoziții naționale introduse prin Legea de modificare a Legii privind organizarea instanțelor de drept comun, a Legii privind Curtea Supremă și a altor legi, cât și efectele deciziilor Izba Dyscyplinarna (Camera disciplinară) a Sąd Najwyższy (Curtea Supremă, Polonia) prin care s-a autorizat inițierea unei proceduri penale împotriva unui judecător sau arestarea acestuia. Vicepreședinta Curții a dispus de asemenea ca Republica Polonă să comunice Comisiei, în termen de cel mult o lună de la notificarea Ordonanței din 14 iulie 2021, Comisia/Polonia (C-204/21 R, EU:C:2021:593), toate măsurile adoptate pentru a se conforma pe deplin ordonanței menționate.

5 Printr-un înscris depus la grefa Curții la 16 august 2021, Republica Polonă a solicitat revocarea Ordonanței din 14 iulie 2021, Comisia/Polonia (C-204/21 R, EU:C:2021:593). Această cerere a fost respinsă prin Ordonanța din 6 octombrie 2021, Polonia/Comisia (C-204/21 R, EU:C:2021:834).

6 Apreciind că Republica Polonă nu adoptase toate măsurile dispuse prin Ordonanța din 14 iulie 2021, Comisia/Polonia (C-204/21 R, EU:C:2021:593), Comisia a introdus la 7 septembrie 2021 o nouă cerere de măsuri provizorii, având ca obiect obligarea Republicii Polone la plata unei penalități cu titlu cominatoriu zilnice.

7 Prin Ordonanța din 27 octombrie 2021, Comisia/Polonia (C-204/21 R, EU:C:2021:878), vicepreședintele Curții a obligat Republica Polonă la plata către Comisie a unei penalități cu titlu cominatoriu de 1 000 000 de euro pe zi, începând de la data notificării ordonanței menționate

Republicii Polone și până în ziua în care aceasta urma să se conformeze obligațiilor care decurg din Ordonanța din 14 iulie 2021, Comisia/Polonia (C-204/21 R, EU:C:2021:593), sau, în caz contrar, până în ziua pronunțării hotărârii prin care se finaliza judecata în cauza C-204/21.

8 În lipsa unor informații care să ateste executarea de către autoritățile poloneze a tuturor obligațiilor care decurg din Ordonanța din 14 iulie 2021, Comisia/Polonia (C-204/21 R, EU:C:2021:593), Comisia a contabilizat o creanță de 1 000 000 de euro pe zi începând de la 3 noiembrie 2021, data notificării Ordonanței din 27 octombrie 2021, Comisia/Polonia (C-204/21 R, EU:C:2021:878).

9 Prin scrisoarea din 15 iunie 2022, Republica Polonă a informat Comisia că adoptarea ustawa o zmianie ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw (Legea de modificare a Legii privind Curtea Supremă și a altor legi) din 9 iunie 2022 (Dz. U., poziția 1259, denumită în continuare „Legea din 9 iunie 2022”) permisese punerea în aplicare a măsurilor dispuse prin Ordonanța din 14 iulie 2021, Comisia/Polonia (C-204/21 R, EU:C:2021:593), și că, în consecință, Comisia nu mai putea, începând de la data intrării în vigoare a legii menționate, și anume 15 iulie 2022, să solicite plata penalităților cu titlu cominatoriu zilnice aplicate prin Ordonanța din 27 octombrie 2021, Comisia/Polonia (C-204/21 R, EU:C:2021:878).

10 Prin scrisoarea din 20 iulie 2022, Comisia a apreciat că, în pofida progreselor realizate cu privire la anumite aspecte specifice, Republica Polonă nu s-a conformat pe deplin obligațiilor care decurg din Ordonanța din 14 iulie 2021, Comisia/Polonia (C-204/21 R, EU:C:2021:593).

Procedura privind plata creanței datorate cu titlu de penalități cu titlu cominatoriu zilnice pentru perioada 15 iulie-29 august 2022, corespunzătoare datoriei contestate de Republica Polonă în cauza T-830/22

11 Prin scrisorile din 27 iulie și din 29 august 2022, Comisia a solicitat Republicii Polone să plătească diferitele sume datorate cu titlu de penalități cu titlu cominatoriu zilnice pronunțate de Curte și i-a indicat că, în caz de neplată, va proceda la recuperarea lor prin compensare, în temeiul articolului 101 alineatul (1) și al articolului 102 din Regulamentul (UE, Euratom) 2018/1046 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 iulie 2018 privind normele financiare aplicabile bugetului general al Uniunii, de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1296/2013, (UE) nr. 1301/2013, (UE) nr. 1303/2013, (UE) nr. 1304/2013, (UE) nr. 1309/2013, (UE) nr. 1316/2013, (UE) nr. 223/2014, (UE) nr. 283/2014 și a Deciziei nr. 541/2014/UE și de abrogare a Regulamentului (UE, Euratom) nr. 966/2012 (JO 2018, L 193, p. 1, denumit în continuare „Regulamentul financiar”).

12 Ulterior, Comisia a pus în întârziere Republica Polonă pentru plata sumelor menționate, majorate cu dobânzi de întârziere.

13 Prin deciziile din 12 octombrie și din 23 noiembrie 2022, Comisia a informat Republica Polonă că intenționa să compenseze datoria sa totală de 63 210 000 de euro cu diferite creanțe deținute de aceasta față de Uniune.

Procedura privind plata creanței datorate cu titlu de penalități cu titlu cominatoriu zilnice pentru perioada 30 august-28 octombrie 2022, corespunzătoare datoriei contestate de Republica Polonă în cauza T-156/23

14 Prin scrisorile din 30 septembrie și din 28 octombrie 2022, Comisia a solicitat Republicii Polone să plătească diferitele sume datorate cu titlu de penalități cu titlu cominatoriu zilnice pronunțate de Curte.

15 Ulterior, Comisia a pus în întârziere Republica Polonă pentru plata sumelor menționate, majorate cu dobânzi de întârziere.

16 Prin decizia din 13 ianuarie 2023, Comisia a informat Republica Polonă că intenționa să compenseze datoria sa în cuantum total de 60 270 027,40 euro cu o creanță pe care o deținea față de Uniune în cadrul Fondului european de garantare agricolă (FEGA).

Situația de fapt ulterioară introducerii acțiunii

17 La 10 martie 2023, considerând că intrarea în vigoare a Legii din 9 iunie 2022 constituia o schimbare a împrejurărilor, Republica Polonă a solicitat Curții să revoce sau, cu titlu subsidiar, să modifice Ordonanța din 27 octombrie 2021, Comisia/Polonia (C-204/21 R, EU:C:2021:878), în temeiul articolului 163 din Regulamentul de procedură al Curții.

18 Prin Ordonanța din 21 aprilie 2023, Comisia/Polonia (Independența și viața privată a judecătorilor) (C-204/21 R-RAP, EU:C:2023:334), cuantumul penalității cu titlu cominatoriu aplicate prin Ordonanța din 27 octombrie 2021, Comisia/Polonia (C-204/21 R, EU:C:2021:878), a fost redus la 500 000 de euro pe zi începând de la data semnării ordonanței menționate.

19 Prin Hotărârea din 5 iunie 2023, Comisia/Polonia (Independența și viața privată a judecătorilor) (C-204/21, EU:C:2023:442), Curtea a admis acțiunea introdusă de Comisie în temeiul articolului 258 TFUE și a constatat neîndeplinirea obligațiilor de către Republica Polonă.

Concluziile părților

20 Republica Polonă solicită Tribunalului:

– anularea deciziilor atacate;

– cu titlu subsidiar și în urma Ordonanței din 21 aprilie 2023, Comisia/Polonia (Independența și viața privată a judecătorilor) (C-204/21 R-RAP, EU:C:2023:334), anularea în parte a deciziilor atacate, în măsura în care acestea privesc 50 % din creanțele compensate;

– obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată.

21 Comisia solicită în esență Tribunalului:

– respingerea acțiunilor ca fiind formulate în fața unei instanțe care nu este competentă să se pronunțe cu privire la acestea;

– în subsidiar, respingerea acțiunilor ca nefondate;

– obligarea Republicii Polone la plata cheltuielilor de judecată.

În drept

22 După ascultarea părților cu privire la acest aspect, Tribunalul decide să conexeze prezentele cauze în vederea pronunțării hotărârii, conform articolului 68 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Tribunalului.

Cu privire la competența Tribunalului

23 Comisia invocă necompetența Tribunalului de a soluționa prezentele acțiuni. Ea susține că, deși acțiunile în anulare sunt îndreptate împotriva unor decizii de compensare ale Comisiei, acestea nu privesc condițiile formale de compensare a sumelor prevăzute la articolul 101 alineatul (1) și la articolul 102 din Regulamentul financiar, ci urmăresc în realitate ca Tribunalul să stabilească dacă, după intrarea în vigoare a Legii din 9 iunie 2022, o datorie a continuat să ia naștere cu titlu de penalitate cu titlu cominatoriu zilnică de 1 000 000 de euro care a fost aplicată prin Ordonanța din 27 octombrie 2021, Comisia/Polonia (C-204/21 R, EU:C:2021:878).

24 Comisia arată că examinarea acțiunilor ar echivala pentru Tribunal cu a aprecia dacă Republica Polonă a executat, prin intermediul Legii din 9 iunie 2022, măsurile provizorii care i-au fost aplicate prin Ordonanța din 14 iulie 2021, Comisia/Polonia (C-204/21 R, EU:C:2021:593), în cadrul unei proceduri privind o acțiune în constatarea neîndeplinirii obligațiilor în temeiul articolului 258 TFUE. Or, potrivit Comisiei, din dispozițiile Tratatului FUE rezultă că orice apreciere a executării măsurilor provizorii este de competența exclusivă a judecătorului delegat cu luarea măsurilor provizorii. În ședință, ca răspuns la o întrebare a Tribunalului, Comisia a susținut că derogarea de competență aplicabilă acțiunilor referitoare la nerespectarea unei hotărâri a Curții pronunțate în temeiul articolului 260 alineatul (2) TFUE se aplică prin analogie în speță.

25 Republica Polonă contestă argumentele Comisiei.

26 În această privință, trebuie amintit că competențele Tribunalului sunt cele enumerate la articolul 256 TFUE, cu precizările aduse la articolul 51 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene. Din articolul 256 alineatul (1) primul paragraf prima teză TFUE reiese că Tribunalul are competența să judece în primă instanță acțiunile menționate între altele la articolul 263 TFUE, cu excepția celor pe care statutul menționat le rezervă Curții.

27 Pe de altă parte, potrivit articolului 51 litera (c) din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, se rezervă Curții, prin derogare de la regula prevăzută la articolul 256 alineatul (1) TFUE, acțiunile în anulare menționate la articolul 263 TFUE în cazul în care sunt formulate de un stat membru și îndreptate împotriva unui act al Comisiei referitor la nerespectarea unei hotărâri pronunțate de Curte în temeiul articolului 260 alineatul (2) al doilea paragraf TFUE sau al articolului 260 alineatul (3) al doilea paragraf TFUE.

28 În speță, trebuie să se constate că Republica Polonă solicită anularea deciziilor prin care Comisia a compensat sumele datorate de statul membru respectiv cu titlu de penalități cu titlu cominatoriu dispuse de judecătorul delegat cu luarea măsurilor provizorii al Curții în cadrul competenței

conferite acestuia la articolul 279 TFUE. Prin urmare, penalitățile cu titlu cominatoriu au fost dispuse în cadrul unei proceduri de măsuri provizorii accesorie unei acțiuni în constatarea neîndeplinirii obligațiilor introduse în temeiul articolului 258 TFUE.

29 Prezentele acțiuni, introduse în temeiul articolului 263 TFUE, sunt de competența Tribunalului, întrucât derogările prevăzute la articolul 256 TFUE, cu precizările aduse la articolul 51 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, nu se aplică în speță.

30 Mai precis, contrar celor susținute de Comisie în ședință, derogarea privind acțiunile în anulare îndreptate împotriva unui act al Comisiei referitor la nerespectarea unei hotărâri pronunțate de Curte în temeiul articolului 260 alineatul (2) al doilea paragraf TFUE nu este aplicabilă prin analogie în speță. Astfel, fiind o derogare de la principiul general al competenței Tribunalului în sensul articolului 256 alineatul (1) TFUE, articolul 51 alineatul (1) litera (c) din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene trebuie să facă obiectul unei interpretări stricte.

31 În consecință, excepția de necompetență invocată de Comisie este nefondată și trebuie respinsă.

Cu privire la fond

Cu privire la capătul de cerere, formulat cu titlu principal, prin care se solicită anularea în totalitate a deciziilor atacate

32 În susținerea concluziilor sale având ca obiect anularea în totalitate a deciziilor atacate, Republica Polonă invocă un motiv unic, întemeiat pe încălcarea articolelor 101 și 102 din Regulamentul financiar coroborate cu articolul 98 din același regulament, în măsura în care Comisia a aplicat o procedură de recuperare prin compensare în pofida inexistenței datoriei Republicii Polone.

33 În vederea stabilirii faptului că una dintre condițiile de aplicare a compensației, și anume existența datoriei înseși, nu este îndeplinită, Republica Polonă invocă două serii de argumente.

34 În primul rând, Republica Polonă invocă hotărârea Trybunał Konstytucyjny (Curtea Constituțională, Polonia) în cauza P 7/20, în care instanța amintită a statuat că, adoptând, în temeiul articolului 279 TFUE, măsuri provizorii privind organizarea și competența instanțelor poloneze, precum și procedura în fața acestora din urmă și impunând în acest mod obligații Republicii Polone, Curtea s-a pronunțat *ultra vires*. În consecință, asemenea măsuri nu ar fi acoperite de principiile supremației și aplicabilității directe a dreptului Uniunii enunțate la articolul 91 alineatele 1-3 din Constituția Republicii Polone.

35 Republica Polonă arată în esență că, în lumina hotărârii Trybunał Konstytucyjny (Curtea Constituțională) în cauza P 7/20, Ordonanța din 14 iulie 2021, Comisia/Polonia (C-204/21 R, EU:C:2021:593), este contrară ordinii constituționale poloneze. În consecință, Republica Polonă nu ar fi fost obligată să execute măsurile provizorii care i-au fost aplicate prin această ordonanță. Ea adaugă că interpretarea potrivit căreia instanțele constituționale ale statelor membre sunt competente să controleze actele *ultra vires* ale Uniunii, inclusiv hotărârile Curții, a fost reținută de instanțele constituționale din numeroase state membre.

36 În această privință, este necesar să se amintească faptul că dispozițiile naționale privind organizarea justiției în statele membre pot face obiectul unui control în raport cu articolul 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE, în contextul unei acțiuni în constatarea neîndeplinirii

obligațiilor, precum și, pe cale de consecință, al unor măsuri provizorii dispuse de Curte, în temeiul articolului 279 TFUE, în același context și prin care se urmărește în special suspendarea dispozițiilor menționate (Ordonanța din 14 iulie 2021, Comisia/Polonia, C-204/21 R, EU:C:2021:593, punctul 54). Așa cum a arătat deja vicepreședinta Curții la punctul 23 din Ordonanța din 6 octombrie 2021, Polonia/Comisia (C-204/21 R, EU:C:2021:834), faptul că o curte constituțională națională declară că asemenea măsuri provizorii sunt contrare ordinii constituționale a statului membru în cauză nu modifică cu nimic această apreciere.

37 Rezultă din ceea ce precedă că Hotărârea Trybunał Konstytucyjny (Curtea Constituțională) în cauza P 7/20 nu este de natură să repună în discuție aprecierile care figurează în Ordonanța din 14 iulie 2021, Comisia/Polonia (C-204/21 R, EU:C:2021:593), nici, prin urmare, realitatea creanțelor în litigiu.

38 În al doilea rând, Republica Polonă arată că, prin intrarea în vigoare, la 15 iulie 2022, a Legii din 9 iunie 2022, dispozițiile naționale vizate în Ordonanța din 14 iulie 2021, Comisia/Polonia (C-204/21 R, EU:C:2021:593), au încetat să se aplice și că, așadar, contabilizarea de către Comisie a penalităților cu titlu cominatoriu zilnice pentru perioadele ulterioare datei de 15 iulie 2022 nu și-ar găsi temeiul în Ordonanța din 27 octombrie 2021, Comisia/Polonia (C-204/21 R, EU:C:2021:878).

39 Trebuie să se constate că, prin această argumentație, Republica Polonă susține în esență că adoptarea Legii din 9 iunie 2022 era suficientă pentru a asigura executarea ansamblului măsurilor provizorii enunțate în Ordonanța din 14 iulie 2021, Comisia/Polonia (C-204/21 R, EU:C:2021:593).

40 Or, această problemă a fost deja examinată de judecătorul delegat cu luarea măsurilor provizorii în Ordonanța din 21 aprilie 2023, Comisia/Polonia (Independența și viața privată a judecătorilor) (C-204/21 R-RAP, EU:C:2023:334). Mai exact, vicepreședintele Curții a statuat că măsurile instituite de Republica Polonă ulterior semnării Ordonanței din 27 octombrie 2021, Comisia/Polonia (C-204/21 R, EU:C:2021:878), erau de natură să asigure într-o măsură semnificativă executarea măsurilor provizorii enunțate în Ordonanța din 14 iulie 2021, Comisia/Polonia (C-204/21 R, EU:C:2021:593). Așadar, acesta a concluzionat că, în pofida adoptării Legii din 9 iunie 2022, Republica Polonă nu se conformase pe deplin obligațiilor care decurg din ordonanța menționată.

41 Prin urmare, în lumina Ordonanței din 21 aprilie 2023, Comisia/Polonia (Independența și viața privată a judecătorilor) (C-204/21 R-RAP, EU:C:2023:334), argumentația Republicii Polone întemeiată pe Legea din 9 iunie 2022 trebuie respinsă.

42 Rezultă că examinarea argumentației prezentate cu titlu principal de Republica Polonă prin care se urmărește anularea în totalitate a deciziilor atacate nu a evidențiat nicio încălcare de către Comisie a articolelor 101 și 102 din Regulamentul financiar coroborate cu articolul 98 din același regulament.

43 În consecință, capătul de cerere prin care se solicită anularea în totalitate a deciziilor atacate trebuie respins.

Cu privire la capătul de cerere, formulat cu titlu subsidiar, prin care se solicită anularea în parte a deciziilor atacate

44 Cu titlu subsidiar, în urma Ordonanței din 21 aprilie 2023, Comisia/Polonia (Independența și viața privată a judecătorilor) (C-204/21 R-RAP, EU:C:2023:334), Republica Polonă solicită Tribunalului anularea deciziilor atacate în măsura în care acestea privesc 50 % din creanțele compensate. După cum a confirmat Republica Polonă în ședință ca răspuns la o întrebare adresată de Tribunal, acest capăt de cerere trebuie înțeles ca o cerere de anulare în parte a deciziilor atacate.

45 Republica Polonă invocă două motive, întemeiate, primul, pe încălcarea articolului 279 TFUE și a principiilor proporționalității, egalității în fața legii și protecției jurisdicționale efective, iar al doilea, pe încălcarea articolelor 101 și 102 din Regulamentul financiar coroborate cu articolul 98 din același regulament, întrucât Comisia a aplicat o procedură de recuperare prin compensare în condițiile în care măsurile instituite de Republica Polonă asigurau în mare parte executarea măsurilor provizorii dispuse prin Ordonanța din 14 iulie 2021, Comisia/Polonia (C-204/21 R, EU:C:2021:593). Ținând seama de suprapunerile dintre cele două motive, acestea trebuie examinate împreună.

46 Republica Polonă amintește că, prin Ordonanța din 21 aprilie 2023, Comisia/Polonia (Independența și viața privată a judecătorilor) (C-204/21 R-RAP, EU:C:2023:334), cuantumul penalității cu titlu cominatoriu aplicate prin Ordonanța din 27 octombrie 2021, Comisia/Polonia (C-204/21 R, EU:C:2021:878), a fost redus la 500 000 de euro pe zi începând de la data semnării ordonanței menționate, și anume 21 aprilie 2023. Ea susține că împrejurările care au condus la constatarea executării într-o măsură semnificativă a măsurilor provizorii enunțate în Ordonanța din 14 iulie 2021, Comisia/Polonia (C-204/21 R, EU:C:2021:593), și care au justificat reducerea la jumătate a cuantumului acestei penalități zilnice erau prevăzute în Ordonanța din 21 aprilie 2023, Comisia/Polonia (Independența și viața privată a judecătorilor) (C-204/21 R-RAP, EU:C:2023:334). Potrivit Republicii Polone, executarea penalității cu titlu cominatoriu în cuantumul său integral pentru perioada 15 iulie 2022-28 octombrie 2022 era, în consecință, contrară principiului proporționalității și obiectivului măsurilor provizorii, care consta în garantarea executării Ordonanței din 14 iulie 2021, Comisia/Polonia (C-204/21 R, EU:C:2021:593), precum și a eficacității viitoarei hotărâri a Curții.

47 În special, Republica Polonă susține că, prin contabilizarea unei penalități cu titlu cominatoriu de 1 000 000 de euro pe zi pentru perioada cuprinsă între 15 iulie și 28 octombrie 2022, în pofida progreselor realizate în executarea măsurilor provizorii, Comisia a depășit ceea ce era necesar pentru atingerea obiectivului privind eficacitatea viitoarei hotărâri a Curții. Astfel, penalitățile cu titlu cominatoriu zilnice contabilizate de Comisie ar avea natura unei „semisancțiuni”, ceea ce ar fi contrar articolului 279 TFUE. Republica Polonă adaugă că 50 % din creanța compensată nu mai constituia o datorie existentă în sensul articolelor 101 și 102 din Regulamentul financiar.

48 Potrivit Republicii Polone, Comisia era obligată, în temeiul Ordonanței din 27 octombrie 2021, Comisia/Polonia (C-204/21 R, EU:C:2021:878), prin care s-a aplicat penalitatea cu titlu cominatoriu în cauză, să controleze în mod continuu gradul de punere în aplicare a măsurilor provizorii și să îl ia în considerare în deciziile sale de compensare.

49 Comisia contestă argumentele Republicii Polone.

50 Prin argumentația sa, Republica Polonă reproșează în esență Comisiei că a recuperat totalitatea sumelor datorate cu titlu de penalități cu titlu cominatoriu zilnice pentru perioada cuprinsă între 15 iulie și 28 octombrie 2022, în condițiile în care, astfel cum a confirmat Ordonanța din 21 aprilie 2023, Comisia/Polonia (Independența și viața privată a judecătorilor) (C-204/21 R-RAP, EU:C:2023:334), Republica Polonă a executat în mare parte, prin intermediul Legii din 9 iunie 2022, măsurile provizorii care i-au fost aplicate prin Ordonanța din 14 iulie 2021, Comisia/Polonia (C-204/21 R, EU:C:2021:593).

51 Cu titlu introductiv, în măsura în care Republica Polonă se referă la Ordonanța din 21 aprilie 2023, Comisia/Polonia (Independența și viața privată a judecătorilor) (C-204/21 R-RAP, EU:C:2023:334), care este ulterioară deciziilor atacate și, prin urmare, nu a putut fi luată în considerare la adoptarea acestora, trebuie amintit că o cerere formulată în temeiul articolului 163 din Regulamentul de procedură al Curții nu urmărește să obțină de la judecătorul delegat cu luarea măsurilor provizorii anularea retroactivă a unei ordonanțe prin care s-a acordat o măsură provizorie, ci numai modificarea sau abrogarea sa, judecătorul delegat cu luarea măsurilor provizorii putând reconsidera numai pentru viitor o astfel de ordonanță, inclusiv, dacă este cazul, apreciind din nou, în raport cu împrejurările existente la data deciziei sale, motivele de fapt și de drept care au justificat la prima vedere dispunerea măsurii provizorii în cauză [a se vedea Ordonanța din 19 mai 2022, Republica Cehă/Polonia (Mina din Turów), C-121/21 R, nepublicată, EU:C:2022:408, punctul 22 și jurisprudența citată].

52 Rezultă că o cerere introdusă în temeiul acestei dispoziții nu poate avea ca obiect repunerea în discuție a efectelor pentru trecut ale unei ordonanțe prin care s-a dispus o măsură provizorie [Ordonanța din 19 mai 2022, Republica Cehă/Polonia (Mina din Turów), C-121/21 R, nepublicată, EU:C:2022:408, punctul 23].

53 După cum s-a amintit la punctul 18 de mai sus, prin punctul 113 din Ordonanța din 21 aprilie 2023, Comisia/Polonia (Independența și viața privată a judecătorilor) (C-204/21 R-RAP, EU:C:2023:334), cuantumul penalității cu titlu cominatoriu aplicate prin Ordonanța din 27 octombrie 2021, Comisia/Polonia (C-204/21 R, EU:C:2021:878), a fost redus la 500 000 de euro pe zi pentru viitor, începând cu 21 aprilie 2023, data semnării Ordonanței Comisia/Polonia (Independența și viața privată a judecătorilor) (C-204/21 R-RAP, EU:C:2023:334).

54 În speță, părțile recunosc că Ordonanța din 21 aprilie 2023, Comisia/Polonia (Independența și viața privată a judecătorilor) (C-204/21 R-RAP, EU:C:2023:334), produce efecte *ex nunc*. Astfel, reducerea penalității cu titlu cominatoriu aplicate prin Ordonanța din 27 octombrie 2021, Comisia/Polonia (C-204/21 R, EU:C:2021:878), nu producea efecte decât pentru viitor. Această reducere nu privește, așadar, decât sumele datorate începând de la 21 aprilie 2023, iar nu și pe cele datorate pentru perioada anterioară.

55 Părțile nu sunt însă de acord cu privire la întinderea rolului Comisiei, în calitate de instituție responsabilă de execuția bugetului Uniunii în conformitate cu articolul 317 TFUE, în punerea în aplicare a penalităților cu titlu cominatoriu dispuse în temeiul articolului 279 TFUE. Republica Polonă consideră că Comisia era obligată, în temeiul Ordonanței din 27 octombrie 2021, Comisia/Polonia (C-204/21 R, EU:C:2021:878), prin care s-a dispus penalitatea cu titlu cominatoriu în cauză, să controleze gradul de punere în aplicare a măsurilor provizorii și să îl ia în considerare în deciziile sale de compensare, deși, potrivit Comisiei, ea nu era abilitată să renunțe în mod unilateral la contabilizarea unei penalități cu titlu cominatoriu zilnice și nici să reducă cuantumul acestora.

56 În această privință, în ceea ce privește obligațiile Comisiei, trebuie subliniat că Tratatul FUE nu stabilește modalitățile de executare a plății penalităților cu titlu cominatoriu aplicate în temeiul articolului 279 TFUE.

57 Cu toate acestea, în măsura în care, în temeiul articolului 279 TFUE, judecătorul delegat cu luarea măsurilor provizorii obligă un stat membru la plata către Comisie a unei penalități cu titlu cominatoriu zilnice și, în temeiul articolului 317 TFUE, Comisia execută bugetul Uniunii, revine acesteia sarcina de a recupera sumele care ar fi datorate bugetului Uniunii în executarea ordonanței prin care se dispune plata penalității cu titlu cominatoriu respective, în conformitate cu dispozițiile regulamentelor adoptate în temeiul articolului 322 TFUE.

58 În speță, Ordonanța din 27 octombrie 2021, Comisia/Polonia (C-204/21 R, EU:C:2021:878), a stabilit cuantumul penalității cu titlu cominatoriu zilnice, care a rămas neschimbat până la data de 21 aprilie 2023, precum și perioada în care se aplica penalitatea cu titlu cominatoriu menționată. Mai precis, aceasta a stabilit, ca punct de plecare al penalității cu titlu cominatoriu, data notificării ordonanței menționate și, ca termen, ziua în care Republica Polonă urma să se conformeze pe deplin obligațiilor care decurg din Ordonanța din 14 iulie 2021, Comisia/Polonia (C-204/21 R, EU:C:2021:593), sau, în caz contrar, data pronunțării hotărârii prin care se finaliza judecata în cauza C-204/21.

59 Reiese astfel din Ordonanța din 27 octombrie 2021, Comisia/Polonia (C-204/21 R, EU:C:2021:878), că penalitatea cu titlu cominatoriu este datorată și că, prin urmare, Comisia este obligată să asigure recuperarea acesteia atât timp cât Republica Polonă nu a executat integral obligațiile enumerate la punctul 1 literele a)-e) din dispozitivul Ordonanței din 14 iulie 2021, Comisia/Polonia (C-204/21 R, EU:C:2021:593).

60 În schimb, din Ordonanța din 27 octombrie 2021, Comisia/Polonia (C-204/21 R, EU:C:2021:878), nu reiese că Comisia era abilitată să reducă cuantumul penalității cu titlu cominatoriu zilnice în cazul unei executări parțiale. În plus, a recunoaște Comisiei posibilitatea sau chiar obligația de a ajusta cuantumul penalității cu titlu cominatoriu zilnice în funcție de nivelul de executare de către Republica Polonă a obligațiilor care decurg din Ordonanța din 14 iulie 2021, Comisia/Polonia (C-204/21 R, EU:C:2021:593), ar repune în discuție autoritatea Ordonanței din 27 octombrie 2021, Comisia/Polonia (C-204/21 R, EU:C:2021:878), prin care vicepreședintele Curții a stabilit cuantumul penalității cu titlu cominatoriu zilnice la 1 000 000 de euro.

61 Astfel cum s-a amintit la punctul 10 de mai sus, în scrisoarea din 20 iulie 2022, Comisia a apreciat că, în pofida progreselor realizate, Legea din 9 iunie 2022 nu asigura deplina executare a obligațiilor care decurg din Ordonanța din 14 iulie 2021, Comisia/Polonia (C-204/21 R, EU:C:2021:593), ceea ce de altfel a confirmat judecătorul delegat cu luarea măsurilor provizorii în Ordonanța din 21 aprilie 2023, Comisia/Polonia (Independența și viața privată a judecătorilor) (C-204/21 R-RAP, EU:C:2023:334). În lipsa constatării unei executări integrale a obligațiilor sus-menționate, Comisia a procedat în mod întemeiat la executarea penalității cu titlu cominatoriu în cuantumul său integral pentru perioada cuprinsă între 15 iulie și 28 octombrie 2022.

62 În plus, argumentația Republicii Polone potrivit căreia executarea penalității cu titlu cominatoriu în cuantumul său integral pentru perioada cuprinsă între 15 iulie și 28 octombrie 2022 era contrară principiilor proporționalității și egalității în fața legii trebuie de asemenea înlăturată. Astfel, o asemenea argumentație ar presupune ca Comisia să fie abilitată să exercite un control de proporționalitate în raport cu o ordonanță privind măsurile provizorii a vicepreședintelui

Curții și să ajusteze cuantumul penalității cu titlu cominatoriu pronunțate, repunând în acest mod în discuție autoritatea unei asemenea ordonanțe. Or, nicio dispoziție a tratatului sau a dreptului derivat nu poate fi interpretată în sensul că conferă Comisiei o asemenea competență.

63 În plus, în măsura în care Republica Polonă invocă încălcarea principiului protecției jurisdicționale efective consacrat la articolul 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, trebuie amintit că dispunea, începând de la 15 iulie 2022, data intrării în vigoare a Legii din 9 iunie 2022, de o cale de atac care permite să se solicite judecătorului delegat cu luarea măsurilor provizorii anularea sau reducerea penalității cu titlu cominatoriu zilnice în temeiul articolului 163 din Regulamentul de procedură al Curții. Or, ea nu a introdus o cerere de revocare sau de modificare a Ordonanței din 27 octombrie 2021, Comisia/Polonia (C-204/21 R, EU:C:2021:878), în temeiul acestei dispoziții, imediat după intrarea în vigoare a Legii din 9 iunie 2022, ci abia la 10 martie 2023.

64 Având în vedere considerațiile care precedă, trebuie să se concluzioneze că examinarea motivelor prezentate de Republica Polonă în susținerea cererii sale, formulată cu titlu subsidiar, de anulare în parte a deciziilor atacate nu a evidențiat nicio încălcare a articolului 279 TFUE sau a articolelor 101 și 102 din Regulamentul financiar coroborate cu articolul 98 din același regulament și nici a principiilor proporționalității, egalității în fața legii sau protecției jurisdicționale efective.

65 Prin urmare, este necesar să se respingă capătul de cerere prin care se solicită anularea în parte a deciziilor atacate, precum și acțiunile în totalitate.

Cu privire la cheltuielile de judecată

66 Potrivit articolului 134 alineatul (1) din Regulamentul de procedură, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată.

67 Întrucât Republica Polonă a căzut în pretenții, se impune obligarea acesteia la plata cheltuielilor de judecată, conform concluziilor Comisiei.

Pentru aceste motive,

TRIBUNALUL (Camera a doua extinsă)

declară și hotărăște:

1) Conexează cauzele T-830/22 și T-156/23 în vederea pronunțării hotărârii.

2) Respinge acțiunile.

3) Republica Polonă este obligată la plata cheltuielilor de judecată.

Marcoulli Schwarcz Tomljenović

Valasidis Spangsberg Grønfeldt

Pronunțată astfel în ședință publică la Luxemburg, la 5 februarie 2025.

Semnături